

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Forskarutbildningsberedningen

MINNESANTECKNINGAR

2010-01-28

Internt arbetsmaterial – ej avsett för spridning

Tid och plats: kl. 09.00-12.00, Gula salongen, Vasaparken

Närvarande

Lennart Weibull, ordförande
Staffan Edén, vice ordförande
Henrik Björck, HFN
Per Cramér, HHFN
Birger Simonson, UFN
Christina Dackling, GUS
Börje Haraldsson, SA
Ingegärd Eliasson, NFN
Tomas Lindroth, GUS
Karin Fogelberg, UFL
Magnus Bergqvist, ITFN
Carl Martin Allwood, SFN

Catharina Langendorf, sekreterare

Övriga närvarande

Margareta Wallin Peterson, föredragande
Malin Östling, adjungerad, föredragande
Anna Frisk, KFN
Anders Ekstrand, adjungerad
Elisabeth Belgrano, GUDK, föredragande

Frånvarande

Sverker Jullander, KFN
Eva Lilja, UB

Mötet inleddes med att Tomas Lindroth hälsades välkommen.

1. Fastställande av föredragningslistan

Föredragningslistan fastställdes med tillägg av följande övriga frågor.

- Rapport från höstens möte i det nationella nätverket för forskarutbildningshandläggare (Anna Frisk, KFN)
- Elektronisk individuell studieplan (projekt vid Sahlgrenska akademien)

2. Kommande strategisk plan (informationsärende)

Margareta Wallin Peterson

I och med utgången av 2010 upphör nuvarande strategiska plan att gälla, varför arbetet med utvärdering av den och planering av nästa strategidokument har påbörjats. En arbetsgrupp under ledning av Margareta Wallin Peterson har tillsatts för detta. Arbetsgruppen har utvärderat hur gällande strategiska styrdokument har fungerat.

Systematiken i arbetssättet vill man behålla och utveckla. Avsikten är att skapa ett långsiktigt dokument med vision och mål för 2020. Ett antal frågor återstår att besvara om hur specifika målen ska vara och på vilken nivå de ska läggas om det ska finnas skillnader mellan målen för de olika verksamhetsområdena osv. Med tanke dels på att det är ett stort antal pågående projekt, initierade utifrån nuvarande strategiska plan och att forsknings- och utbildningsstrategierna ("fus-en") gäller längre än nuvarande strategiska plan kommer det i väntan på den långsiktiga planen ske en uppdatering av "fus-en". Den närmare planeringen av arbetsgången bestäms under februari 2010.

3. Den nuvarande strategiska planen – beredningens fortsatta arbete

(diskussionsärende)

Malin Östling

I anslutning till föregående punkt reflekterade Malin Östling kring de strategiska mål som beredningen arbetat med hittills. Frågor att ställa sig är hur målen kan följas upp och hur kommande mål bäst görs uppföljningsbara. Vad innebär t ex målet att "stärka forskarutbildningen"? Vilka kriterier kan vi formulera för att målen ska bli konkret nåbara? Ska målen vara mätbara, i vilket syfte och på vilket sätt? Hur många nivåer vill man ha i den nya strategiska planen, var ska den aggregerade nivån för analys ligga? Ordföranden kommenterade att detta är centrala frågor för utbildningen på forskarnivå liksom för beredningens arbete.

Diskussionen som följde kom i huvudsak att handla om mål och indikatorer, och i huvudsak framkom följande. En utgångspunkt är de befintliga kriterier som universitetet inte kan påverka, t ex forskningsrådets. Dessa kan utnyttjas för att öka samverkan mellan forskning och utbildning, vilka bör ses som en helhet. Ett mål för forskarutbildningen skulle då kunna uttryckas i antal doktorander i externa forskningsprojekt.

Fokus borde ligga på essentiella, centrala mål, där en del i arbetet vore att analysera vad som påverkar antalet disputerade. Kopplingen till forskningsprofiler, styrkeområden osv väckte frågan om det kunde vara relevant att fråga sig vad doktoranden kan göra för universitetet, och inte enbart tänka tvärt om.

Slutsatsen av diskussionen blev att beredningen bör diskutera tänkbara indikatorer och mål, hur självständiga de bör vara i förhållande till organisationsutvecklingen inom akademien och vilka långsiktiga konsekvenser de kan få.

4. Arbetsuppgifter med anledning av rektors beslut efter utredningen av forskarutbildningen (diskussionsärende)

Beredningen gick igenom och diskuterade de universitetsgemensamma rekommendationerna i utredningsrapporten "Samsyn för kvalitet", vilka beredningen fått i uppdrag av rektor att ansvara för. Beslutet innebär också en precisering av verksamhetsuppdraget till nämnderna för 2010. Resultatet av diskussionen blev det följande. Forskarutbildningsberedningen har att avge en samlad avrapportering av sina slutsatser till rektor senast 2010-08-31.

Rekommendation 1 och 2:

1. *"Renodla de centrala Doktorandreglerna. Det bör framgå vad som är citat av eller hämtat från högskoleförordningen och vad som är lokalt beslutat vid Göteborgs universitet."*

2. *"Fastställ föreskrifter/ett normerande policydokument, som uttolkar hur Göteborgs universitet ser på tillämpningen av Doktorandreglerna. Det blir t.ex. otillräckligt att säga att man ska prioritera doktorandanställningar."*

Ansvar: En arbetsgrupp, inrättad under mötet, bestående av Anna Frisk, KFN, Börje Haraldsson, SA, Per Cramér, HHFN samt studentrepresentant utsedd av GUS och med Catharina Langendorf som sekreterare, behandlar pkt 1 och 2 i ett sammanhang. Uppgiften är att med källhänvisningar tydliggöra i Doktorandreglerna var de olika skrivningarna hämtats och att lämna förslag på tillämpningsregler.

Avrapportering: till FUB i april.

Rekommendation 3: ”*Det bör framgå av föreskrifter eller policy att egen finansiering inte är önskvärd och fakultetsnämndernas finansieringsansvar bör tydliggöras.*”

Ansvar: behandlas i beredningen som helhet.

I samband med detta bör det övervägas om övergången från finansiering med utbildningsbidrag till doktorandanställning ska styras upp med tillämpningsregler för ”halvtidsregeln”.

Rekommendation 4: ”*Riktlinjer för prolongation vid sjukskrivning, föräldraledighet etc, bör utformas där det stipuleras att lika villkor gäller för samtliga doktorander (dvs. även de som har stipendier eller annan ej i högskoleförordningen specificerad finansiering).*”

Ansvar: Likabehandlingskommitténs arbetsgrupp för föräldraskap och forskarkarriär, där Ingegärd Eliasson ingår. Därefter måste den behandlas med utgångspunkt i vad som framkommer i fråga om finansiering.

Rekommendation 7: ”*Fastställ centrala riktlinjer för hantering av handledarbyten.*”

Ansågs av beredningen rätt tydligt redan nu i Doktorandreglerna, men kanske en tidsbegränsning behövs (jfr med skrivningarna i Uppsala och Lund, som utredarna haft som jämförelsematerial). Möjligen bör detta följas upp med en universitetsgemensam mall för individuella studieplaner. Här krävs fortsatt diskussion.

Rekommendation 9: ”*Ett benchmarking-program, som bör kunna stödjas av Forskarutbildningsberedningen, för att ge fakulteterna möjlighet att inspireras och dra lärdom av varandras arbete med utbildning på forskarnivå – framförallt beträffande former för information, diskussion och hantering av regelverk – bör initieras.*”

Kanske kan drivas som del i universitetets kvalitetsarbete. Här finns också erfarenheter från utbildningsledarna att dra nytta av. Här krävs fortsatt diskussion.

Rekommendation 10: ”*Stöd till doktorandombud i kårgemensam regi bör övervägas.*”

Frågan berörs av ändringarna efter kårobligatoriets avskaffande. Bör också universitetet tillhandahålla något särskilt stöd? Möjligen finns det anledning att pröva om GU ska ha en egen doktorandombudsman. Här krävs fortsatt diskussion.

Rekommendation 13: ”*Göteborgs universitet bör, i samråd med övriga lärosäten med läkarutbildning/motsv., söka få till stånd en ändring i högskoleförordningen så att hänsyn tas till de kliniska doktorandernas villkor.*”

Beredningen enades om att frågan bör utgå tills vidare, eftersom den måste lösas genom lokala avtal mellan universitetet och sjukvården.

Beredningen enades om att ge ordföranden i uppdrag att se till att webbplatsen för forskarstudier, den s k doktorandportalen, ska publiceras och kommuniceras till organisationen senast 15 februari. Därmed skulle beredningens del i rekommendation 5, som i övrigt främst rör fakultetsnivån, vara åtgärdad.

Beredningen beslutade att ordföranden och sekreteraren gör en arbetsplan för detta som presenteras vid sammanträdet den 1 mars.

5. Doktoranddag, temadag i samarbete med GUDK (diskussionsärende)

Ordföranden meddelade att rektor beviljat 100 000 kr till arrangemanget. Därefter redogjorde ledamöterna kortfattat för synpunkter på dess omfattning eller nivå och på vilka prioriteringar de vill göra för temadagen.

SFN: Med tanke på hans kompetens vad gäller citeringar/publiceringar vore Keith Simonton intressant att bjuda in.

HFN: Det vore bra med en ”tvåstegsraket” och starta med nationella personer, t ex Janken Myrdal (närmast aktuell med boken *Spelets regler i vetenskapens hantverk*, 2009, om förhållandet mellan humanvetenskap och naturvetenskap och deras respektive arbetsmetoder) och Ylva Hasselberg (närmast aktuell med boken *Vem vill leva i kunskapsambället? Essäer om universitetet och samtiden*, 2009), vilket sen kan leda till större arrangemang om det finns intresse.

HHFN: Det är jättebra med internationell stjärnglans, men viktigt då att det är öppet för en bredare publik. Det måste också vara tydligt att det är doktoranderna som står bakom arrangemanget. Dessutom måste man undvika förutsägbara namn.

NFN: Bra initiativ! Har pratat om detta med fakulteten, men man anser att syftet osv behöver behandlas mer ingående.

UFN: Bra initiativ, men ett brett tema (som föreslagits) går lite stick i stäv mot trenden att ramarna snävas åt i forskningsprojekt. Det här arrangemanget signalerar en helt annan vidd, som inte finns i doktorandernas vardag

UFL: När det gäller syfte och tilltal vore det bra med någon som pratar om konkreta villkor, som kan spegla framtidsmål, visioner osv.

ITFN: Doktoranderna bör ta ställning till vad beredningen ska bidra med. Nu när finansieringen är klar är det bara för er att börja arbeta. Ni måste vara drivande, då kommer förankringen.

Elisabeth Belgrano, GUDK: Det kan vara en risk att börja i för liten skala, det får inte samma effekt. I vår programskiss finns fö en paneldebatt som ger tillfälle för internationella och nationella och lokala personer att mötas. När det gäller temat finns från konsthåll inget så fast mål. Man vill hellre tillåta en öppenhet, som ett utmanande perspektiv på forskning. Kanske bör det därför inte heta just ”doktoranddag”.

Ordföranden påpekade att detta är en nyckelpunkt för målgruppsdefinitionen. Namnet bör nog snarare vara ”Doktorandernas forskningsdag”, det ger ett bredare anslag och framhåller tydligt doktoranderna som initiativtagare. Viktigt också att ni har klart formulerat syfte. Det ligger ett stort ansvar i ett arrangemang av det här slaget och då måste det fungera så att inte universitetet får negativ uppmärksamhet.

Beredningen var enig om att bollen nu ligger hos GUDK, som fick rådet att särskilt tänka igenom valet av huvudtalare så, att de inte överskuggar varandra. En tänkbar lösning är en internationell högprofilperson som kompletteras med en nationellt framstående.

6. Högskolepedagogisk utbildning – frågan om hur mycket av utbildningen som ska vara obligatorisk i utbildning på forskarnivå (diskussionsärende)

Ordföranden meddelade att han kontaktat PIL för tolkning av rektorsbeslutet om handläggningsordning för prövning av högskolepedagogiska meriter (frågan väcktes vid förra mötet). Enligt dem ska en doktorand som har i uppgift att undervisa obligatoriskt ha 5 hp högskolepedagogisk utbildning inom forskarutbildningen. Frågan ställdes som det behöver formaliseras i rektorsbeslut, vilket beredningen var enig om behövdes.

Under diskussionen framkom i huvudsak följande.

Det har varit ett entydigt önskemål, och det är rektors princip, att den högskolepedagogiska utbildningen ska vara den samma för alla. En svårighet med detta är att beräkna hur många utbildningsplatser PIL behöver tillhandahålla.

På vissa håll finns ett starkt motstånd mot fler obligatoriska poäng, och det ansågs kunna ifrågasättas att utbildningen ska vara obligatorisk för alla. Kanske bör den snarare ges till dem som vill eller faktiskt kommer att undervisa. I sammanhanget uppmärksammades problemet för de kliniska doktoranderna.

En modell för fakultetens finansiering av doktorandernas utbildning kan vara den som används vid UFN, där utbildningen på grundnivå och avancerad nivå betalar för den i form av förlängning av doktorandens utbildningstid.

Frågan väcktes om hur samordningen av de tre kurserna som utgör hela den högskolepedagogiska utbildningen fungerar. Det har i vissa fall visat sig svårt att anpassa dem efter alla deltagares individuella behov (kurs 2 och 3 har områdesinriktning).

Ordföranden bad Karin Fogelberg att till sammanträdet den 1 mars bjuda in lämplig representant för utbildningen som kan berätta om hur samplaneringen av kurserna görs och hur det fungerar för deltagarna.

I diskussionen framkom att det rådde oklarhet kring innebörden av det av rektor tidigare fattade beslutet om obligatorisk högskolepedagogisk utbildning.

Beredningen enades om att föreslå rektor att klargöra detta genom ett förtydliga följdbeslut om hur mycket högskolepedagogisk utbildning som ska krävas under forskarutbildningen och vilka doktorander detta ska gälla. Ett utkast till underlag för beslut kommer att diskuteras vid sammanträdet den 1 mars. Dessutom framfördes önskemål om att snarast få en utvärdering av den högskolepedagogiska kursen.

7. Information

- a. *Väntade propositioner:* Det har uppstått osäkerhet kring tidpunkten för två av de propositioner som väntas. Autonomiutredningen (aviserad för 23/3) och den om studieavgifter, som skulle ha kommit i slutet av januari, blir förmodligen försenade.
- b. *Undervisningslokaler:* Uppföljning av beläggningen har visat att den är knappt femtioprocentig mellan kl 8 och 17. Därför görs nu en utredning som ska leda till gemensamt lokalbokningssystem.
- c. *Styrelsen:* Nya lärarrepresentanter och representanter för allmänhetens intressen håller på att utses. Styrelsens i sin nya sammansättning konstitueras i maj efter regeringens godkännande.
- d. *Bisysslor:* Helt nya riktlinjer är på väg.

8. Övriga frågor

a. Nationella nätverket för forskarutbildningshandläggare

Anna Frisk redogjorde kort för senaste träffen som hölls på Chalmers i september. Nästa träff hålls i Karlstad i april, då bl a HSV:s utvärdering av forskarutbildningen och högskolors examensrätt på forskarnivå kommer att diskuteras med inbjudna från HSV.

b. Individuell studieplan – projektet UBAS vid Sahlgrenska akademien

Börje Haraldsson redogjorde kort för det projekt, benämnt UBAS, som SA startat som en modul inom utbildningsdatabasen GUBAS, för att ta fram en mall för individuell studieplan. För att man ska gå vidare och utveckla mallen behöver man en överenskommelse med övriga fakulteter om en universitetsgemensam mall och man har

därför varit i kontakt med dem i ärendet. Arbetet med mallen befinner sig ännu i kartläggningsfasen.

Fördelen med UBAS-modellen är att den kan ange studieplanens aktuella status (skiss, preliminär, granskad, historisk) och vem som arbetar med dokumentet. Systemet uppfyller kraven för legal dokumentationshantering. Det kommer också att ha koppling till Ladok. Modellen spar tid och utrymme.

Beredningen enades om att sätta upp frågan om universitetsgemensam mall på dagordningen för kommande möte.

* * *

Nästa sammanträde äger rum måndagen den 1 mars kl 13.00-16.00